

Motion till riksdagen 2016/17:3449

av **Anders W Jonsson m.fl. (C)**

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. (regeringens förslag punkt 1, avsnitt 2.1).
3. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd (regeringens förslag punkt 2, avsnitt 2.2).
4. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd (regeringens förslag punkt 3, avsnitt 2.3)
5. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd (regeringens förslag punkt 4, avsnitt 2.4)

Motivering

Centerpartiet strävar efter en vård och omsorg som finns tillgänglig för alla och som utgår från den enskilda människans behov. Rätten till självbestämmande och inflytande över den vård och omsorg som ges måste gälla såväl unga som gamla, friska och sjuka. Välfärdens huvudsyfte är att garantera trygghet och likvärdiga förutsättningar för alla, vilket bygger på insikten om att människors behov kan se olika ut.

Grunden för att kunna öka välfärdssatsningarna i Sverige är dels att resurserna används ännu bättre och dels att tillväxt och sysselsättningen ökar, vilket i sin tur ökar skatteintäkterna. Under alliansregeringen ledde ökad sysselsättning till att medlen till välfärden ökade kraftfullt, trots en långvarig internationell kris.

Under utgiftsområde 9 finns ett antal riktade satsningar på vård. Några av dessa föreslår Centerpartiet ska utgå, då Centerpartiet anser att riktade statsbidrag till kommunerna bör minska till förmån för generella statsbidrag.

Tabell 1 Centerpartiets förslag till anslag för 2017 för utgiftsområde 9 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Tusental kronor

		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (C)
1:1	Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	34 885	-267
1:2	Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	81 560	-3 560
1:3	Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	140 964	-535
1:4	Tandvårdsförmåner	5 747 835	-57 000
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	24 049 736	-434 000
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	2 729 286	-1 580 000
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	485 476	
1:8	Bidrag till psykiatri	1 108 993	
1:9	Läkemedelsverket	132 018	-692
1:10	E-hälsomyndigheten	144 051	-218
1:11	Bidrag för mänskliga vävnader och celler	74 000	
2:1	Folkhälsomyndigheten	380 030	-1 512
2:2	Insatser för vaccinberedskap	88 500	
2:3	Bidrag till WHO	37 665	
2:4	Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	75 502	
3:1	Myndigheten för delaktighet	57 883	-214
3:2	Bidrag till funktionshindersorganisationer	188 742	-6 000
4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	24 096	-171
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	411 514	
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	266 995	
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	25 931 000	
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	2 473 858	-2 300 000
4:6	Statens institutionsstyrelse	946 750	-4 206
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	711 815	-450 000
5:1	Barnombudsmannen	24 557	-82
5:2	Barnets rättigheter	27 761	
6:1	Alkoholsortimentsnämnden	242	-1
6:2	Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	213 629	-50 000
7:1	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	33 998	-116
7:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	546 998	-379
8:1	Socialstyrelsen	627 986	-12 290
8:2	Inspektionen för vård och omsorg	697 839	-62 680
	Summa	68 496 164	-4 963 922

Tabell 2 Centerpartiets förslag till anslag för 2017 till 2020 för utgiftsområde 9 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
1:1 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	-0,3	-0,4	-0,6	-0,9
1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	-3,6	-4,0	-4,6	-5,1
1:3 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	-0,5	-1,3	-2,2	-3,2
1:4 Tandvårdsförmåner	-57,0	-24,0	13,0	13,0
1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna	-434,0	-434,0	-434,0	-434,0
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	-1 580,0	-1 580,0	-1 580,0	-1 050,0
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden				
1:8 Bidrag till psykiatri				
1:9 Läkemedelsverket	-0,7	-1,6	-2,5	-3,4
1:10 E-hälsomyndigheten	-0,2	-0,7	-1,3	-2,2
1:11 Bidrag för mänskliga vävnader och celler				
2:1 Folkhälsomyndigheten	-1,5	-3,7	-6,1	-8,7
2:2 Insatser för vaccinberedskap				
2:3 Bidrag till WHO				
2:4 Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar				
3:1 Myndigheten för delaktighet	-0,2	-0,5	-0,9	-1,3
3:2 Bidrag till funktionshindersorganisationer	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	-0,2	-0,3	-0,5	-0,6
4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet				
4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning				
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning				
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	-2 300,0	-2 400,0	-400,0	-400,0
4:6 Statens institutionsstyrelse	-4,2	-9,7	-15,6	-21,8
4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	-450,0	-450,0	-450,0	
5:1 Barnombudsmannen	-0,1	-0,2	-0,4	-0,5
5:2 Barnets rättigheter				
6:1 Alkoholsortimentsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
6:2 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	-50,0	-50,0	-20,0	
7:1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	-0,1	-0,3	-0,5	-0,7
7:2 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	-0,4	-3,2	-3,2	-3,2
8:1 Socialstyrelsen	-12,3	-15,9	-14,9	-19,0
8:2 Inspektionen för vård och omsorg	-62,7	-66,6	-70,8	-75,3
Summa	-4 964	-5 053	-3 001	-2 023

Anslag 1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering föreslås minska med 3 miljoner kronor per år. Syftet är att bidra med finansiering till andra prioriterade satsningar och kan motiveras av det faktum att det arbete som regeringens föreslagna förstärkning på motsvarande nivå är tänkt att finansiera bör kunna rymmas inom befintlig ram.

Anslag 1:4 Tandvårdsförmåner föreslås öka med 43 miljoner kronor 2017 till följd av att regeringens förslag om att stegvis erbjuda unga vuxna avgiftsfri tandvård avslås. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 76 miljoner kronor 2018 och 113 miljoner kronor per år därefter. Anslaget föreslås därutöver minska med 100 miljoner kronor per år till följd av att regeringens förslag om att höja det allmänna tandvårdsbidraget avslås.

Anslag 1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna föreslås minska med 407 miljoner kronor per år till följd av att regeringens reform från budgetpropositionen för år 2016, om att införa avgiftsfria läkemedel för barn, avskaffas. Att barn och unga får tillgång till rätt läkemedel, oavsett familjeekonomi, är en självklarhet. Det är dock inget som bäst och effektivast säkerställs genom att kraftigt öka subventionerna av läkemedel för alla. Det var knappast så att Sverige, innan reformens genomförande, var i en situation där barn förnekades läkemedel. Reformen är således ett dyrt sätt att genomföra något som möjligen låter bra, men som i praktiken inte leder till någon märkbar förbättring. Anslag 1:5 förelås därtill minska med 27 miljoner kronor per år till följd av att beslutet, i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2016, om att finansiera avgiftsfria preventivmedel för unga dras tillbaka.

Anslag 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård innehåller ett antal riktade statsbidrag. Som förklarades i kapitel 9.2 är Centerpartiets inställning att riktade statsbidrag i hög grad bör ersättas av generella, för att säkerställa och stärka en hög grad av lokal makt. Sjukvården som politisk fråga ägs i första hand av den landstingskommunala sektorn, som bör ha stora möjligheter att själva prioritera inom politikområdet. Centerpartiet föreslår därför att anslag 1:6 minskar med 50 miljoner kronor 2017 till följd av att regeringens förslag om en förstärkning på motsvarande nivå, i syfte att finansiera insatser mot långvariga eller kroniska sjukdomar, avslås. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 50 miljoner kronor per år 2018–2020. Anslag 1:6 föreslås därtill minska med 400 miljoner kronor 2017 till följd av att förstärkningen på motsvarande belopp, avseende insatser för förlossningsvård och kvinnors hälsa, som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2016, dras tillbaka. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 400 miljoner kronor per år 2018–2019. Anslaget föreslås därutöver minska med 130 miljoner kronor år 2017, till följd av att den riktade primärvårdssatsning som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2016 avslutas. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 130 miljoner kronor per år 2018–2019. Avslutningsvis föreslås anslaget minska med 1 000 miljoner kronor 2017 till följd av att den så kallade professionsmiljarden avskaffas. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 1 000 miljoner kronor per år från och med 2018.

Anslag 3:2 Bidrag till funktionshindersorganisationer föreslås minska med 6 miljoner kronor år 2017. Detta motsvarar den allmänna förstärkning som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2016. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 6 miljoner kronor per år från och med 2018.

Anslag 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet föreslås minska med 2 000 miljoner kronor år 2017 till följd av att den tillfälliga och riktade satsningen på personal inom äldreomsorgen avslutas. Att säkerställa en välfungerande äldreomsorg görs inte bäst genom tillfälliga satsningar, utan genom att stärka kommunernas ekonomi, värna brukarnas önskemål och säkerställa en god arbetsmiljö för de anställda. Att skjuta till belopp som sedan abrupt dras tillbaka bidrar inte till långsiktiga spelregler. Av samma anledning föreslås anslaget minska med 2 000 miljoner kronor år 2018. Anslaget föreslås minska med 300 miljoner kronor år 2017 till följd av att

investeringsstödet för bostäder, som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2016, avslutas. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 400 miljoner kronor per år från och med 2018.

Anslag 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. föreslås minska med 250 miljoner kronor år 2017 till följd av att den tillfälliga satsningen på barn- och ungdomsvården avslutas i förtid. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 250 miljoner kronor per år 2018–2019. Anslaget föreslås därutöver minska med 200 miljoner kronor år 2017 till följd av att satsningen på sommarlovsstöd, som beslutades i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2016, avslutas. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 200 miljoner kronor per år 2018–2019.

För att finansiera andra prioriterade satsningar föreslås att anslag 6:2 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel minskar med 50 miljoner kronor år 2017. Arbetet med att ta fram och implementera en strategi avseende de frågor som anslaget berör bör kunna ske inom ram. Det viktigaste arbetet mot missbruk av alkohol, tobak, dopning och spel sker dock inte genom statliga strategier, utan genom fungerande ekonomiska styrmedel, en välfungerande vård samt ett effektivt polisarbete.

Anslag 8:1 Socialstyrelsen föreslås minska med 10 miljoner kronor år 2017 till följd av att regeringens förslag om att inrätta ett nationellt kunskapscentrum avseende ensamkommande barn avslås. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 10 miljoner kronor år 2018 samt med 5 miljoner kronor per år 2019–2020.

Anslag 8:2 Inspektionen för vård och omsorg föreslås minska med 60 miljoner kronor år 2017 till följd av att regeringens förslag om en förstärkning på motsvarande nivå avslås. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 60 miljoner kronor per år från och med 2018. IVO:s arbete bör kunna ske inom den ram på cirka 640 miljoner kronor som anslaget omfattade innan den föreslagna förstärkningen.

Centerpartiet föreslår en begränsning av pris- och löneomräkningen med 30 procent. Inom detta utgiftsområde påverkas anslag 1:1, 1:3, 1:9, 1:19, 1:11, 3:1, 4:1, 4:6, 5:1, 6:1, 7:1, 7:2, 8:1 och 8:2.

Anders W Jonsson (C)

Staffan Danielsson (C)

Solveig Zander (C)